

Høringsuttalelse fra grunneiere og brukere av området ved Oppsalvatnet

Til: Norges vassdrags- og energidirektorat, Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo

Sak: Haukvik Genbank AS. Søknad om konsesjon etter vannressursloven § 8 for regulering og vannuttak, Oppsalvatnet og Skittenholvatnet, Heim kommune. Vassdragsnummer 113-89-R. NVE ref. 202603159

Fra: Grunneiere og brukere av området ved Oppsalvatnet, Heim kommune, ved David Sørli Nielsen. Se underskrifter til slutt

Dato: 19.08.2026

Kopi: Heim kommune

1. Sammendrag og hovedkrav

Vi er grunneiere og brukere av området i østenden av Oppsalvatnet. Eiendommen vår har strandlinje i det området der Miljødirektoratets friluftslivskartlegging av Opsalmarka har registrert badestranden, og adkomsten søkeren har forutsatt brukt til dammen går over vår grunn.

Vi motsetter oss ikke genbankens virksomhet. Bevaring av villaksstammer er et viktig og legitimt formål, og vi har levd godt med anlegget i over tretti år.

Vårt hovedkrav gjelder én ting: **badeplassen i østenden av Oppsalvatnet skal settes i stand.**

Før utbyggingen omkring 1990 var dette en sandstrand med finsand, langgrunn og derfor varm. Den ble forringet i løpet av få år etter at reguleringen kom, og er i dag vesentlig dårligere. Dette er ikke en antakelse om framtidige virkninger. Det er en observert virkning av det reguleringsregimet som allerede er innført, på nøyaktig det stedet søknaden gjelder.

Nå søkes det om å senke laveste regulerte vannstand i Oppsalvatnet ytterligere. Samtidig skal dammen i Oppsalvatnet oppgraderes, og anleggsmaskiner skal uansett inn i terrenget i østenden, forbi badeplassen. Det gir en anledning til å rette opp skaden som ikke vil komme igjen på flere tiår.

Vi ber om følgende:

Hovedkrav: Det settes vilkår om at konsesjonæren skal utarbeide og gjennomføre en plan for istandsetting av badeplassen i østenden av Oppsalvatnet, samordnet med arbeidene ved dammen, og med vedlikeholdsplikt i konsesjonstiden. Forslag til vilkårstekst følger i kapittel 9, § 1.

Tilknyttet krav: Det settes vilkår om at vannstanden i Oppsalvatnet ikke tappes under kote 326,3 (NN2000) i perioden 15. juni til 15. august, med adgang til dispensasjon ved dokumentert fare for genbankens drift. Dette er ikke et alternativ til istandsetting, men en teknisk forutsetning for at istandsettingen skal vare. Dersom det gjennomføres fysiske tiltak som gjør badeområdet uavhengig av magasinnivået, kan manøvreringskravet reduseres tilsvarende. Se kapittel 9, § 2.

Om reguleringshøyden: Den omsøkte senkningen er om lag fire ganger større enn søkerens eget dokumenterte behov. Vi ber om at senkningen begrenses til Oppsalvatnet med maksimalt 0,5 meter, og at laveste regulerte vannstand i Skittenholvatnet holdes uendret. Se kapittel 5 og kapittel 9, § 3.

Vi ber om befaring i august ved lav vannstand. Vi stiller gjerne eiendommen til disposisjon, og vi kan framskaffe eldre og nyere fotografier av stranden.

Vi tar forbehold om å supplere denne uttalelsen med dokumentasjon.

2. Om avsenderne

Eiendommen gnr 137 bnr 3 eies i dag av Ellen Marie Sørli Nielsen. Kåre Olav Nielsen og Kristian Gjønnens Nielsen overtar eiendommen innen kort tid. Anne Berit Aspli eier hytte i området. Denne uttalelsen er skrevet av David Sørli Nielsen, som bruker området, og undertegnes av grunneier, fremtidige grunneiere, hytteeier og brukere. Området har vært brukt til bading, fiske, turgåing og rekreasjon i generasjoner, og brukes fortsatt.

Badeplassen ligger på vår strandlinje og er tilgjengelig for allmennheten. Den er registrert i Miljødirektoratets kartlegging som en del av friluftslivsverdiene i Opsalmarka. Vårt krav gjelder derfor ikke bare vår egen bruk, men en registrert allmenn friluftslivsverdi.

Grunneier har rettslig klageinteresse i saken.

3. NVE står fritt til å sette vilkår for hele reguleringen

Dette punktet er avgjørende for hvordan kravet vårt skal vurderes, og vi ber om at det legges til grunn.

Reguleringene fra slutten av 1980-tallet ble den gang vurdert som konsesjonsfrie. Konsesjonen fra 2009, med endring i 2019, er erklært bortfalt ved NVEs vedtak 07.04.2025 fordi tiltaket ikke ble igangsatt innen fristen. Anlegget drives i dag på midlertidig tillatelse.

Det som nå ligger til behandling er dermed **ikke en søknad om endring av en gjeldende konsesjon**. Det er en ny søknad etter vannressursloven § 8 om hele reguleringen av begge vann, både de nivåene som praktiseres i dag og den omsøkte utvidelsen.

Dette er søkerens egen beskrivelse. Søknadens sammendrag omtaler tiltaket som «ny konsesjon for videreføring av eksisterende reguleringer av Oppsalvatnet og

Skittenholvatnet», og slår fast at «denne søknaden oppfyller NVEs krav om ny, permanent konsesjon etter vannressursloven § 8». Søknadsbrevet ber om tillatelse etter § 8 til regulering av begge vann, til unntak fra krav om minstevannføring, og til uttak av vann til genbank og kraftproduksjon. Til sammenligning ble endringen i 2019 behandlet etter vannressursloven § 28.

Konsekvensen er at NVE skal foreta en samlet avveining av fordeler mot skader og ulemper for hele tiltaket, og at det kan settes vilkår som gjelder hele reguleringen, ikke bare det siste trinnet. Skadene på strandsonen som har oppstått under det reguleringsregimet som nå søkes videreført, er derfor en del av det NVE skal ta stilling til, og ikke et forhold som må vente på en framtidig vilkårsrevisjon.

Vi ber om at NVE bekrefter denne forståelsen i vedtaket.

4. Badeplassen

4.1 Hva som er skjedd

Badeplassen i østenden av Oppsalvatnet var før utbyggingen en sandstrand med finsand, langgrunn og med behagelig vanntemperatur. Den ble raskt forringet etter at reguleringen ble innført omkring 1990. Finmaterialet er borte, og det som ligger igjen er et grovere dekke. Kvaliteten som gjorde stranden brukbar for barn og for lengre opphold er ikke lenger til stede.

Mekanismen er velkjent i regulerte vann. Når vannlinjen flytter seg gjennom sesongen, arbeider bølgene over et bredt belte i stedet for på ett nivå, og finmaterialet transporteres ut på dypere vann. Stranden ligger i østenden av vannet, altså der bølgene fra den dominerende vindretningen har lengst strøklengde og størst energi. Nedtapping under isdekke gir i tillegg isskuring i strandsonen. Ny sand tilføres ikke, fordi nedbørfeltet er lite og innsjøene fungerer som sedimentfeller, noe søknaden selv beskriver.

4.2 Dette motsier søknadens bærende premiss

Søknaden bygger gjennomgående på at «naturmiljø og landskap er tilpasset dagens vannstandssvingninger», og at «vannstandssvingningene er derfor godt innarbeidet i opplevelsen av området».

Vår erfaring er den motsatte. Svingningene er ikke innarbeidet. De har fjernet en kvalitet som var der før, på det stedet i vannet der friluftslivsbruken er størst.

Dette har direkte betydning for påvirkningsvurderingen. Når en reguleringshøyde på om lag to meter var tilstrekkelig til å ødelegge stranden, er det ikke faglig holdbart å konkludere med at ytterligere én meter gir «ubetydelig» virkning for friluftsliv. Vi ber om at denne opplysningen legges til grunn, og at søkeren om nødvendig blir bedt om å dokumentere det motsatte.

4.3 Konsekvensutredningen har ikke foreslått ett eneste tiltak for friluftsliv

Søknaden gjengir Miljødirektoratets kartlegging av Opsalmarka, som beskriver «flott turterreng», «fiskemuligheter», «badestrand øst i Oppsalvatnet», bål plass og benk ved Oppsalvatnet, gapahuk ved Skittenholvatnet, turistforeningens løypetrasé Fjordruta gjennom området og oppkjørt skiløype fra Vinjeøra.

Søknaden setter selv friluftslivsverdien til **middels til stor**.

Deretter settes påvirkningen til ubetydelig, konsekvensen til ubetydelig, og under avbøtende tiltak står det at «midlertidige inngrep begrenses så langt det er praktisk mulig, og områder vil bli revegetert etter anleggsarbeidet».

Det er altså ikke foreslått noe tiltak overhodet rettet mot den friluftslivsverdien som er registrert. Dette er et hull i søkerens egen metodikk.

Søknaden påberoper seg uttrykkelig tiltakshierarkiet i Miljødirektoratets veileder M-1941, med trinnene unngå, begrense, **istandsette** og kompensere. Fagrapporten gjengir også kravet i konsekvensutredningsforskriften om å beskrive tiltak som er planlagt for å «unngå, redusere, istandsette og hvis mulig kompensere for vesentlige skadeverknader for miljø og samfunn».

Istandsettingstrinnet er ikke anvendt på friluftsliv i det hele tatt. Vi ber om at det gjøres.

4.4 Vurderingen av friluftsliv er internt motstridende

Fire forhold viser at konklusjonen «ubetydelig» ikke er holdbar:

For det første gir samme fysiske endring «noe forringet» påvirkning under temaet landskap, der det uttrykkelig heter at det ved lav vannstand «vil fremstå mer eksponert strandareal, med synlige steiner, torvkanter og vegetasjonsfrie partier», og «ubetydelig» påvirkning under temaet friluftsliv. Begge kan ikke være riktige, og landskapsbeskrivelsen er en presis beskrivelse av nettopp badestranden.

For det andre faller den dypeste nedtappingen sammen i tid med den mest intensive bruken. Søkerens egen simulering viser at magasinet tappes gradvis gjennom våren og sommeren og når minimumsnivå i september. Maksimal nedtapping inntreffer i august og september, som er hovedsesongen for bading og fiske.

For det tredje er søknaden i motstrid med seg selv om bruken. Kapittelet om friluftsliv beskriver turistforeningens løypetrasé og oppkjørte skiløyper. To sider senere heter det under reiseliv at «kartlegginger viser ingen registrerte turer i Turrutebasen».

For det fjerde brukes to premisser som ikke kan gjelde samtidig. Under landskap heter det at «det vil også være sjeldent vannstanden vil måtte senkes helt ned mot omsøkt LRV». Under hydrologi er hele begrunnelsen for tiltaket at magasinet regelmessig går tomt og at bufferen er nødvendig. Enten brukes den nye nedtappingssonen ofte, og da er virkningen for stranden reell, eller så brukes den sjelden, og da er nytten av tiltaket tilsvarende liten.

Vi vil til slutt peke på et metodisk forhold. Kartleggingen av friluftslivsverdier er ifølge søknaden gjort med grunnlag i Miljødirektoratets kartkatalog, Turrutebasen, Ut.no og Stravas varmekart, uten kontakt med kommunen eller med brukere av området. Slike kilder fanger systematisk dårlig opp bruk av områder uten merkede turruter, og særlig områder med bomvei, som søknaden selv oppgir at dette er. Bruk som bading, fiske og kortere opphold ved vannet registreres i praksis ikke i noen av disse basene.

Konklusjonen om at usikkerheten er «lav», og at det er «lite sannsynlig at påvirkningen på friluftslivet er undervurdert», er derfor trukket på et grunnlag som ikke er egnet til å belyse den bruken det gjelder.

4.5 Den langgrunne stranden er også der senkningen slår hardest

En badestrand er per definisjon et flatt strandparti. Ved flatt terreng gir én meter vertikal senkning den største horisontale utvidelsen av det tørrlagte beltet. Virkningen av senkningen er altså størst nøyaktig der bruken er størst.

Søknaden inneholder ingen beregning av hvor langt vannlinjen trekker seg tilbake ved ny laveste regulerte vannstand, på noe punkt av strandsonen. Vi ber om at en slik beregning framlegges for badeområdet, med terrengprofil og kart.

Samme forhold gjør volumberegningene usikre. Magasinvolumentene er beregnet ved «en forenklet terrenganalyse basert på høydekoter fra Kartverkets terrengmodell», som ikke dekker bunnen under dagens vannspeil. Fagrapporten skriver dessuten uttrykkelig at «dette er svært avhengig av dammens topografi, og denne er ikke undersøkt». Metoden er minst pålitelig nettopp i flate, grunne partier, som er de partiene saken vår gjelder.

4.6 Anleggsmaskinene skal uansett forbi

Oppgraderingen av dammen i Oppsalvatnet krever at tungt utstyr kommer fram til østenden av vannet, forbi badeplassen. Massetransport til strandtiltak skjer normalt på is om vinteren, og krever da ingen veibygging.

Det innebærer at istandsetting av badeplassen kan gjennomføres med marginal ekstra belastning på terrenget, i samme operasjon som arbeidene som uansett skal utføres. Kostnaden ved å gjøre det senere, som en selvstendig operasjon, vil være vesentlig høyere. Vi ber om at vilkåret utformes slik at tiltakene samordnes.

4.7 Kostnaden er beskjedent sett mot tiltakets verdi

Etter naturmangfoldloven § 11 skal kostnadene ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver.

Søknaden oppgir en brutto årlig omsetning fra kraftproduksjonen på om lag 4,2 millioner kroner, i tillegg til at reguleringen sikrer driften av genbanken. Et strandtiltak av det omfang som her er aktuelt ligger i en helt annen størrelsesorden, og skal veies mot en tillatelse med lang varighet.

5. Reguleringshøyden er ikke dimensjonert etter dokumentert behov

Vi tar dette med fordi det har betydning for avveiningen etter vannressursloven § 25, og fordi det viser hvilket rom NVE har for å stille krav.

Søkerens egen simulering av et tørt år viser et samlet udekket vannbehov på **356 600 m³**, tilsvarende 15 døgn.

Det søkes om et tilleggsvolum på **1 550 000 m³**, altså 4,3 ganger det dokumenterte behovet. Søknaden begrunner ikke differansen.

Med søkerens egne volumtall for Oppsalvatnet, der 1,0 meter senkning gir 0,68 mill. m³, dekkes hele det beregnede underskuddet av en senkning på om lag **0,52 meter** i Oppsalvatnet alene.

Tilleggsvolumet i Skittenholvatnet lar seg dessuten ikke levere. Søknaden opplyser at vannstanden der ikke kan senkes under terskelen ved Litløyvatnet ved fri avrenning, og at tapping må skje gjennom en forlenget PE-ledning med hevertfunksjon. Oppgitt kapasitet er **13 til 15 liter per sekund**. Genbankens sommerbehov er ifølge søknaden **400 til 600 liter per sekund**. Ved 15 liter per sekund kontinuerlig gjennom 90 sommerdøgn kan det tappes om lag 117 000 m³, altså under 14 prosent av de 0,86 mill. m³ som påberopes som gevinst i Skittenholvatnet. Resten er et volum som finnes på papiret, men som ikke kan gjøres tilgjengelig når behovet oppstår, med mindre det pumpes. Pumping er nevnt som en mulighet, men er verken omsøkt, dimensjonert, kostnadsberegnet eller konsekvensutredet.

5.1 NVEs spørsmål om kraftproduksjon er ikke besvart med tall

NVE ba i tilbakemelding av 20.04.2026 (ref. 202603159-1) om en avklaring av hvorvidt den omsøkte reguleringsendringen medfører endring i forventet kraftproduksjon, og at det begrunnes dersom den ikke gir vesentlig utslag.

Svaret i søknaden er kvalitativt. Det er ikke lagt fram noen produksjonssimulering med og uten den omsøkte reguleringsendringen, verken for tørrår eller for et normalår. Vi ber om at NVEs spørsmål besvares med tall før vedtak, og viser til følgende:

1. Søknaden oppgir selv at tilleggsvolumet representerer et energiinnhold i størrelsesorden 1,0 til 1,1 GWh, at økt buffer gir «unngått produksjonstap i tørrår», og at redusert overløp er «lite, men positivt for kraftproduksjon». Med søkerens egen prisforutsetning på 50 øre per kWh er dette ikke en ubetydelig størrelse.
2. Genbankens vannbehov er ifølge søknaden styrt av biomasse, temperatur og oksygennivå, og er «i praksis uavhengig av magasinstørrelsen». Dersom vannbehovet er uavhengig av magasinet, gjenstår spørsmålet om hvilken funksjon det overskytende volumet faktisk har, gitt at det er 4,3 ganger større enn det simulerte underskuddet.
3. Søknaden argumenterer i kapittel 3.1.7 mot NVEs fastsatte ramme på 300 l/s og varsler at en framtidig utvidelse med flere kar, større biomasse eller endret driftsopplegg kan påvirke både vannforbruk og behov for reguleringskapasitet. Vi

ber om at det avklares om den omsøkte reguleringen er dimensjonert for dagens drift eller for en planlagt utvidelse.

4. Søknaden er uklar om hvem som er tiltakshaver for kraftproduksjonen. På side 1 opplyses det at kraftverket eies av Småkraft Vekst AS, mens manøvreringsreglementet viser til avtale mellom Haukvik Genbank AS og Haukvik Kraft AS. Søker er Haukvik Genbank AS alene, mens tillatelsen omfatter også kraftverkets vannbruk. Vi ber om at ansvarsforholdene klargjøres, og at det framgår hvem konsesjonsvilkårene retter seg mot.

Vi tar ikke stilling til bakgrunnen for søknadens omfang. Vi peker på at spørsmålet NVE selv har stilt ikke er besvart kvantitativt, og at det er enkelt å løse gjennom vilkår. Se forslag til vilkår § 6 i kapittel 9.

Vi ber om at senkningen begrenses til Oppsalvatnet med maksimalt 0,5 meter, og at laveste regulerede vannstand i Skittenholvatnet holdes uendret.

6. Svakheter i beslutningsgrunnlaget

Vi peker på følgende fordi de gjelder de samme forholdene som vårt hovedkrav, og fordi de gir grunn til å behandle konklusjonen «ubetydelig konsekvens» med varsomhet.

6.1 Nullalternativet er feil definert. Konsekvensutredningen legger til grunn at dersom tiltaket ikke gis konsesjon, må reguleringen opphøre, genbanken stanse og genetisk materiale gå tapt. Det er ikke det reelle alternativet. Søkeren har selv fremmet et subsidiært krav om konsesjon på dagens reguleringsgrenser. Det korrekte sammenligningsgrunnlaget for senkningen er videreført drift på dagens nivåer. Ved å bruke nedleggelse som referanse legges hele villaksbevaringens nasjonale verdi inn på nyttesiden av de marginale 1,55 millioner kubikkmeterne. Vi merker oss også at de to dokumentene i saken bruker ulike nullalternativ, og at ingen av dem bruker det søkeren selv har fremmet subsidiært.

6.2 Samlet belastning er ikke reelt vurdert. Reguleringen er utvidet trinnvis: om lag én meter i hvert vann i 1987, vurdert som konsesjonsfritt, deretter 2,0 og 2,65 meter i 2009, deretter ytterligere 0,35 meter i Skittenholvatnet i 2019, og nå 3,0 og 5,0 meter. Vurderingen etter naturmangfoldloven § 10 består av to setninger, som i hovedsak går ut på at anlegget allerede er utbygd. Det er nettopp den argumentasjonen § 10 er ment å motvirke. Forringelsen av badestranden er et konkret eksempel på hva denne trinnvise utvidelsen har kostet.

6.3 Naturmangfoldloven §§ 11 og 12 er ikke vurdert. Fagrapporten behandler §§ 8, 9 og 10. Vurdering etter § 11 om at tiltakshaver bærer kostnadene ved miljøforringelse, og etter § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, mangler. Etter § 7 skal vurderingen etter §§ 8 til 12 framgå av beslutningen.

6.4 Vannforskriften § 12 er ikke vurdert. Søknadens kapittel om vanndirektivet er tre avsnitt uten analyse. Innerelva nedstrøms inntaket er klassifisert i dårlig tilstand, blant

annet fordi elva er tørrlagt og kravet til minstevannføring er fjernet. Berørt elvestrekning oppgis til 7 242 meter, med planlagt minstevannføring null sommer og vinter.

6.5 Konsekvensklassifiseringen er feil etter fagrapportens egne kriterier.

Fagrapporten gir delområdet Elvevatn Spjøta konsekvensgraden «noko negativ/middels negativ konsekvens (-/-)». Rapportens egen kriterietabell fastsetter at kategorien «Ubetydeleg konsekvens» bare kan brukes når ingen delområder er gitt betydelig konsekvensgrad (2 minus). Samlet konsekvens er likevel satt til «Ubetydeleg konsekvens». Tilsvarende er samlet verdi satt til «noko verdi» selv om ett delområde er gitt «middels verdi» og ett «svært stor verdi». Den samme feilen går igjen i søknaden, der sammenstillingstabellen fører opp to fagtemaer som «noe negativ konsekvens» og likevel setter samlet konsekvens til «ubetydelig».

6.6 Søknaden gjengir fagrapporten feil. Søknadens sammendrag av naturmangfold opplyser at «det er registrert forekomst av jerv (EN) i influensområdet» og at «ingen andre rødlistede arter er registrert i tiltaksområdet». Fagrapporten nevner ikke jerv. Rapportens registrerte rødlistearter er myrhauk (EN), rødstilk (NT) og gubbeskjegg (NT). Beslutningsgrunnlaget gjengir dermed feil hvilke arter som er funnet.

6.7 Strandsonen er ikke kartlagt. Fagrapporten kartla ikke vegetasjonen rundt vannene annet enn med drone, med denne begrunnelsen: «Då det er ikkje planlagd å heva vassstanden i vatna lenger opp enn det som blir gjort i dag, vart ikkje vegetasjonen rundt vatna kartlagt. Ei regulering ned frå dagens LRV vil uansett ikkje påverke denne vegetasjonen.» Premisset er feil, og søknaden motsier det selv, der det heter at «myr- og torvlagene har begrenset mekanisk stabilitet og kan være utsatt for lokal erosjon og utrasing dersom vannstanden varierer hyppig eller over et større nivåintervall enn i dag». De to dokumentene sier motsatt ting om det samme spørsmålet, og det ene har brukt sin egen feilaktige antakelse som grunn til å la være å undersøke.

6.8 Ingen fiskeundersøkelse. Bestandsopplysningene for Skittenholvatnet er muntlige opplysninger fra daglig leder, som er søkeren selv. For Oppsalvatnet står det uttrykkelig at «ein manglar data». Det er ikke gjennomført prøvefiske og ikke bunndyrundersøkelse. Ørretens næringsdyr er knyttet til grunne partier og strandsoner, som er de samme partiene senkningen berører. Fiske er en registrert friluftslivsverdi i området og en bruk vi selv utøver.

6.9 Vanntemperatur er ikke vurdert. Søkerens egen tabell viser at vannbehovet stiger fra 0,33 m³/s ved 12 grader til 0,55 m³/s ved 18 grader. Temperatur er dermed den dominerende driveren av vannbehovet. Nedtapping reduserer volumet av kaldt dypvann i magasinene. Søknaden avviser likevel temperaturvirkning uten noen beregning. Dersom antakelsen er feil, er tiltaket delvis selvforsterkende.

7. Adkomst og rettighetsforhold

Vi forfølger ikke rettighetsspørsmålet fra 1990 utover to presiseringer, som begge har betydning for saken.

7.1 Avtalen fra 1990 gjelder den gamle reguleringen. Det foreligger grunneieravtale fra den opprinnelige utbyggingen. Den ble inngått for det anlegget og de reguleringsgrensene som gjaldt den gang. En avtale om en gitt reguleringshøyde gir ikke uten videre rett til å senke laveste regulerte vannstand ytterligere, med tilsvarende utvidelse av det tørrlagte beltet på vår strandlinje. Vi ber NVE om å be søkeren redegjøre for hvilke reguleringsgrenser avtalen faktisk dekker.

7.2 Adkomsten er beskrevet feil i søknaden. Søknaden opplyser at «det er ikke planlagt ny veibygging», at «eksisterende adkomstveier opprettholdes som i dag», og at eventuelle tiltak vil begrense seg til «mindre vedlikehold og rydding av vegetasjon for å sikre framkommelighet, uten masseflytting eller terrenginngrep».

Dette stemmer ikke. Den veien det vises til er i praksis en gammel, nedgrodd kjerrevei. Den har ikke bæreevne for anleggsmaskiner, og kan ikke gjøres kjørbare for slikt utstyr uten reell oppgradering av trasé og bæremasser. Vi kjenner veien og terrenget og kan bekrefte dette.

Fagrapporten beskriver selv at en tidligere anleggsvei ned til dammen «kan gjøres midlertidig i stand», at maskiner alternativt «fraktes inn langs strandsonen om sommeren», og at «hogst av busker og ungskog skal avgrensast til naudsynt breidde for maskinframføring». Å sette i stand en nedlagt veitrasé slik at den bærer anleggsmaskiner er masseflytting og terrenginngrep. Å kjøre maskiner i strandsonen er et inngrep i strandsonen. Ingen av delene er konsekvensutredet, fordi søknaden har definert dem bort.

Det foreligger ingen avtale med oss om anleggstransport på denne traseen. Vi er positive til å finne en praktisk løsning, forutsatt at den avtales, at terrenget settes tilbake, og at den ses i sammenheng med istandsettingen av badeplassen.

8. Krav om tilleggsopplysninger før vedtak

Vi har begrenset listen til det vi mener er nødvendig for at NVE skal kunne ta stilling til hovedkravet vårt.

1. Terrengprofil for badeområdet i østenden av Oppsalvatnet, med beregning av hvor langt vannlinjen trekker seg tilbake ved omsøkt laveste regulerte vannstand.
2. Vurdering av tiltak for istandsetting av badeplassen, med kostnadsanslag, som del av beslutningsgrunnlaget.
3. Kartlegging av strandsonen i badeområdet, med vurdering av erosjon og sedimenttransport ved ny laveste regulerte vannstand.
4. Konsekvensutredning av adkomsttraseen til dammen i Oppsalvatnet, herunder opparbeiding av veitrasé, maskinferdsel i strandsonen og hogst.
5. Kvantitativ besvarelse av NVEs spørsmål av 20.04.2026 om reguleringsendringens virkning på kraftproduksjonen, samt vannbalansesimulering med nullalternativ satt til fortsatt drift på dagens reguleringsgrenser.
6. Klargjøring av ansvarsforholdene mellom Haukvik Genbank AS og eier av Haukvik kraftverk, slik at det framgår hvem konsesjonsvilkårene retter seg mot.

De øvrige forholdene vi har pekt på i kapittel 6, herunder vurderingene etter naturmangfoldloven §§ 11 og 12 og etter vannforskriften § 12, forutsetter vi at NVE følger opp i den utstrekning direktoratet finner det nødvendig.

9. Forslag til konsesjonsvilkår

Vi har formulert vilkårene slik at de kan tas inn direkte. Vilkår § 1 og § 2 hører sammen og bør ikke skilles.

§ 1 Istandsetting av badeplassen ved Oppsalvatnet

Konsesjonæren skal utarbeide en plan for istandsetting av badeplassen i østenden av Oppsalvatnet, som er registrert som friluftslivsverdi i Miljødirektoratets kartlegging av Opsalmarka. Planen skal utarbeides i samråd med grunneier og Heim kommune, og godkjennes av NVE etter uttalelse fra Statsforvalteren i Trøndelag.

Planen skal vurdere fjerning av grovt restdekke, tilførsel av egnede sandmasser, samt tiltak som sikrer stabil vanndekning og redusert bølgepåvirkning i badeområdet, herunder lav terskel eller skjermende rygg. Planen skal angi kornfordeling, volum, transportløsning, forventet levetid og program for etterfylling.

Planen skal foreligge senest 12 måneder etter at konsesjon er gitt. Tiltaket skal gjennomføres samtidig med og som del av arbeidene ved dammen i Oppsalvatnet, slik at behovet for særskilt anleggstransport reduseres.

Konsesjonæren skal vedlikeholde tiltaket i konsesjonstiden, herunder etterfylle masser ved behov. Tilstanden dokumenteres med faste fotopunkter og rapporteres til NVE hvert tredje år.

§ 2 Manøvrering i badesesongen

I perioden 15. juni til 15. august skal vannstanden i Oppsalvatnet ikke tappes under kote 326,3 (NN2000), slik at badeområdet i østenden av vannet holdes vanndekket i badesesongen.

Nivået fastsettes endelig på grunnlag av terrengprofilen for badeområdet, jf. kapittel 8 punkt 1, slik at det svarer til den vannstanden som er nødvendig for at badeområdet forblir brukbart.

Vassdragsmyndigheten kan gi dispensasjon i enkelttilfeller ved dokumentert fare for genbankens drift. Dispensasjon skal begrunnes skriftlig og gjøres offentlig tilgjengelig.

Dersom tiltakene etter § 1 sikrer stabil vanndekning i badeområdet uavhengig av magasinnivå, kan kravet etter denne bestemmelsen settes til kote 325,3 (NN2000).

Merknader til bestemmelsen. Vilkåret er en forutsetning for at tiltaket etter § 1 skal ha varig virkning, ettersom tilførte sandmasser vaskes ut dersom vannlinjen flytter seg gjennom sesongen.

Vi har utformet vilkåret slik at det skal koste minst mulig for genbankens drift. Søkerens egen simulering av et tørt år viser at magasinet tappes gradvis gjennom våren og sommeren og først når minimumsnivå i september. Det foreslåtte vinduet ligger dermed i sin helhet forut for det tidspunktet søkeren selv peker på som kritisk, og vil i normalår og våte år i praksis ikke være begrensende.

Bestemmelsens siste ledd er tatt inn fordi et fysisk tiltak som gjør badeområdet uavhengig av magasinnivået vil gjøre manøvreringskravet overflødig. Vi ser det som en bedre løsning for begge parter enn en varig binding av magasindisponeringen, og forutsetter at valget mellom de to løsningene tas i planarbeidet etter § 1.

§ 3 Reguleringsgrenser

Laveste regulerte vannstand settes til kote 324,8 (NN2000) i Oppsalvatnet. Laveste regulerte vannstand i Skittenholvatnet settes uendret til kote 379,8 (NN2000). Videre senkning kan bare skje etter ny konsesjonsbehandling, basert på dokumentert vannbalanse.

§ 4 Måling, logging og rapportering

Konsesjonæren skal etablere kontinuerlig registrering av vannstand i begge magasiner og av vannuttak til genbank og kraftverk. Døgnverdier skal lagres og gjøres offentlig tilgjengelige. Årlig rapport med vannstandsserier, uttaksmengder, antall døgn under tidligere laveste regulerte vannstand og eventuelle avvik sendes NVE og Statsforvalteren i Trøndelag innen 1. mars påfølgende år.

§ 5 Tak for vannuttak

Maksimalt gjennomsnittlig uttak over året settes til 300 l/s, knyttet til dagens omfang av genbankvirksomheten. Utvidelse av anlegget med flere kar, økt biomasse eller endret driftsopplegg som medfører økt vannbehov, krever ny konsesjonsbehandling med ordinær høring.

§ 6 Bruk av magasinivolum under tidligere laveste regulerte vannstand

Vann som tappes under kote 325,3 (NN2000) i Oppsalvatnet skal utelukkende benyttes til vannforsyning til Haukvik Genbank. Kraftproduksjon skal innstilles når magasinet står under dette nivået, og vannet føres til genbanken gjennom omløpsventilen.

Tapping under nivået skal loggføres med angivelse av årsak, varighet og vannmengde, og inngå i den årlige rapporteringen etter § 4.

Vilkåret er begrunnet i at søknaden gjennomgående oppgir at det omsøkte tilleggsvolumet er reservert som driftsbuffer for genbanken og ikke er tiltenkt økt kraftproduksjon. Vilkåret vil da ikke innebære noen begrensning av den omsøkte bruken. Søknaden opplyser dessuten at anlegget har en automatisk omløpsventil som sikrer kontinuerlig vannføring til genbanken når produksjonen stoppes, slik at vilkåret er teknisk gjennomførbart med dagens anlegg.

§ 7 Adkomst og bruk av privat grunn

Konsesjonen gir ingen rett til anleggstransport, opparbeiding av veitrasé eller hogst på privat grunn. Slik bruk forutsetter skriftlig avtale med grunneier. Konsesjonæren skal dokumentere overfor NVE at nødvendige rettigheter og avtaler foreligger før arbeider settes i gang. Terreng som berøres av anleggstransport skal settes i stand etter arbeidenes avslutning.

§ 8 Erosjon i strandsonen

Konsesjonæren skal utarbeide et overvåkingsprogram for erosjon i strandsonen, med faste fotopunkter og naturfaglig vurdering, ikke bare visuell kontroll. Programmet godkjennes av NVE og gjennomføres ved oppstart og deretter hvert tredje år. Ved påvist erosjon i myr- og torvpartier plikter konsesjonæren å utbedre for egen regning.

§ 9 Varighet og revisjon

Konsesjonen gis for [20] år. Vilkårene kan tas opp til revisjon dersom forutsetningene endrer seg vesentlig.

§ 10 Kostnader

Kostnader ved undersøkelser, tiltak, overvåking og vedlikehold etter vilkårene her bæres av konsesjonæren, jf. naturmangfoldloven § 11.

10. Prosessuelle merknader

Vi ber om:

1. Befaring i august ved lav vannstand, med adgang for høringsparter til å delta. Vi stiller eiendommen til disposisjon og deltar gjerne.
2. At vi holdes orientert om den videre behandlingen, herunder om søkerens kommentarer til høringsuttalelsene.
3. At denne uttalelsen legges ved saken i sin helhet.

Vi tar forbehold om å supplere uttalelsen med fotodokumentasjon av badeplassen og med grunneieravtalen fra 1990.

Vi gjentar avslutningsvis at vi ikke motsetter oss genbankens virksomhet. Vi ber om at den skaden reguleringen påførte badeplassen blir rettet opp, i den samme operasjonen der anlegget nå uansett skal oppgraderes, og at reguleringen dimensjoneres etter det behovet søkeren selv har dokumentert.

Vinjeøra, 19.08.2026

Ellen Marie Sørli Nielsen, nåværende grunneier gnr 137 bnr 3

Kåre Olav Nielsen, fremtidig grunneier

Kristian Gjønnnes Nielsen, fremtidig grunneier

Anne Berit Aspli, hytteeier gnr 137 bnr 11

David Sørli Nielsen, bruker av området

Andreas Nielsen, bruker av området

Kontaktperson: David Sørli Nielsen, Skaunaskogen 24, 7357 Skaun,
david.sorli.nielsen@gmail.com, 93225329